

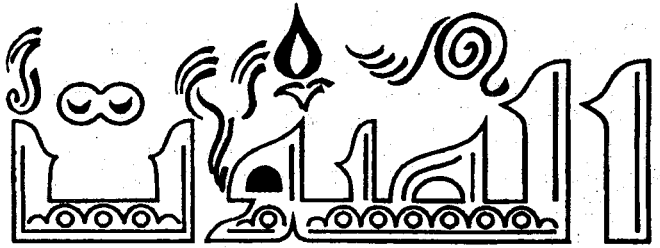
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hlas

ÚSTŘEDÍ MUSLIMSKÝCH
NÁBOŽENSKÝCH OBCÍ
A ORGANIZACÍ
V ČESKÉ REPUBLICE

- ROČNÍK 15
- ČÍSLO 1. - 6.

ČERVEN 1997 ● MUHARRAM 1418

صوت الاتحاد الإسلامي

الجماعة الدينية الإسلامية في الجمهورية التشيكية

Organe de la Communauté religieuse musulmane de la République Tchèque
Ofizielle Zeitung der moslemischen Religionsorganisationen in ČR

Dr. Nidal Saleh - SAMOZVANÍ HOVORCOVIA BOHA

Článok pod názvom „Monopol na pravdu,, ktorý mi vyšiel v roku 1996 v „Hlase“ č. 5-6 vyvolal ostrú reakciu u niektorých skupín muslimov. Reakcie sa prejavili rôznymi spôsobmi od výhražných telefonátov až k "vysoko kultúrnym listom", ktoré mi napísali niektorí „ochrancí“ islámu, ale ktoré nemali s islámskou kultúrou ani s islámom nič spoločné.

O niečo miernejší bol kritický článok vydaný v arabskej brožúrke Zväzu islámskych študentov v Bratislave. Autor článku, študent, vyčítal mojej osobe (nositeľovi dvoch doktorátov a dlhodobo sa zaoberajúcim islámskym učením), že som sa odvážil písať o veciach, ktorým vraj nerozumiem a že nie som kompetentný o týchto otázkach písať!?! Autor, študent, nalepil na moju osobu rôzne nálepky od rozvracania islámu až po urážku islámskeho duchovenstva a islámskych mysliteľov. Moja prvá reakcia na takýto druh kritiky bola „ignorovať“ ju ako odpoveď rozumného kultúrneho človeka na takúto „vysoko kultúrnu“ a „šlachetnú“ kritiku. S mojím postom však nesúhlasilo veľa mojich priateľov. Ich názor bol, že nie je správne mlčať o takýchto veciach a žiadali ma, aby som aspoň rozšíril myšlienky uvedené v článku „Monopol na pravdu“.

Existencia nezhôd v ľudskom myslení, či už v otázkach náboženských alebo iných, je prirodzený jav. Neprírodné však je, aby si niekto - či už ktorákolvek osoba alebo skupina - monopolne privlastnila právo na pravdu a jedinú pravdu. Je neprírodné, aby niekto nekultúrnym spôsobom, psychickým alebo fyzickým nátlakom, odopieral druhým právo na názor. Tento netolerantný jav nie je nový a bohužiaľ, ani ojedinelý a predstavuje určitý druh presvedčenia a myslenia, ktorý má spoločnú rétoriku so spoločnou charakteristikou. Táto rétorika sa zakladá na niekoľkých myšlienkach a najdôležitejšie z nich uvedieme.

Po prvé: Suverenita (Al Hakimija) patrí jedine Bohu. Len Boh je výhradným sudcom a zákonodarcom. Žiadna ľudská bytosť nemá právo určiť zákony. Vláda nad spoločnosťou má byť vykonávaná prostredníctvom Božského zákona a to celého, nič z jeho ustanovení nie je povolené opravovať, pozastavovať alebo pokladať za relatívne. Božské zákony sú uvedené v textoch uvedených v Koráne a v prorokových výrokoch. K vysvetleniu a interpretácii náboženského textu sa treba odvolávať na duchovenstvo (Ahl-Al figh, Ahl-Al Ilm).

Len duchovní majú právo a sú jediní kompetentní interpretovať náboženský text. Božská suverenita textu sa zmenila na suverenitu textu samotného. Keďže interpretácia textu je jedine v rukách samozvaných osôb nazývaných mužmi vedomostí a duchovenstva tak sa Božská suverenita koniec koncov zmenila na suverenitu samozvaných osôb alebo skupín. Tieto skupiny si privlastnili právo hovoriť menom Boha. (pozri 1. Sajjid Qutob a) Hatha Al-din, str. 15-16 b), Ma'alem Al Tariq str.59,81,136, 2. Al Khumeini: Al Hukuma Al-islamija). Tieto skupiny sa považujú za vlastníkov Božského slova a Božej pravdy, a preto sú netolerantní k druhému názoru a považujú každý druhý názor za bezbožný a kacírsky. Vychádzajúc z tohoto presvedčenia považujú demokraciu a ľudské právo za protipól islámskej viery. Demokracia pre nich znamená vládu ľudu, čo odporuje Božskej suverenite a Božskému zákonodarstvu.

Po druhé: Veria, že prorokovi druhovia a súčasníci sú nedotknuteľní, neomylní a pravdovravní a sú mimo ľudskej kritiky. Nemáme a nesmieme preto strkať nos do ich afér. Všetky nezhody, boje a vojny, ktoré vypukli medzi nimi po smrti proroka sa týkajú len ich a nemáme právo na kritický názor voči žiadnemu z nich.

Po tretie: Nedotknuteľnosť sa rozšírila aj na veľa muslim-

ských mysliteľov ranného islámu. Názory a učenie týchto mysliteľov sa stali nedotknuteľnými smernicami pre všetkých muslimov nasledujúcich generácií až do dnešného dňa. Cez okuliare siedmeho a ôsmeho storočia vidia problémy dneška. Namiesto toho, aby predložili realistické riešenie súčasných problémov, sústavne opakujú tradičné výroky tradičných mysliteľov. Zatvárajú bránu pred bádateľstvom, priekopníctvom a myslením, zastavili rozum. Každý pokus o obnovu je potlačený, pretože každá novota je „bidá“ a to je neprijateľné. A takto na konci dvadsiateho storočia stojí muslimský svet na poslednom rebričku, pokroku a vyspelosti.

Po štvrté: Pretože k vyriešeniu súčasných problémov nemajú čo ponúknuť, zaoberajú sa malichernosťami ako akým spôsobom sa má muslim umývať, ísť na záchod - či pravou alebo ľavou nohou či má močiť posediačky alebo postojáčky: Podobne sa diskutuje o spôsobe obývania a vyzúvania - s ktorou nohou začať -, či si nechať bradu a fúzy a aké, z akých nádob a ako piť a jesť, či pri jedle používať pravú alebo ľavú ruku a mnoho ďalších podobných „problémov“.

Islám lásky, porozumenie a vľúdnosti premenili na rad zákazov, vyhrážaní, strachu a nevráživosti. Pripravili dlhé zoznamy rôznych obradov, zákazov a rozkazov, pričom porušenie niektorých podľa nich zbaví porušiteľovi patričnosť k islámu a urobí z neho bezbožného kacira. Hore uvedené sú najdôležitejšie charakteristiky rétoriky tohoto smeru. Ich predstavitelia sú samozvanci privlastňujúci si Božské pravdy. Sú netolerantní, totálne myslia. Divajú sa na budúcnosť cez okuliare dávnej minulosti. O nich zrejme hovoril Roger Garaudi: „Chvála Bohu, že som poznal islám predtým, než som spoznal muslimov“.

Čo je to Islám!

Slovo Islám znamená odovzdanie sa. Základom islámskeho náboženstva je odovzdanie sa Bohu, absolútna viera v jedného Boha. „Boh je jedinečný, samobytný, nespodil ani nebol splodený a niet nikoho kto mu je rovný“ (Korán, súra 112).

Islám je Božie poslanstvo všetkým prorokom a je náboženstvom - Noaha, Abrahama, Mojžiša, Ježiša Krista, proroka Mohammada a iných známych i neznámych prorokov. To dokazujú aj nasledujúce verše Koránu:

Noah: „Ked sa však obrátite chrbtom spomeňte si, že som vás nepožiadaval o žiadnu odmenu. Moja odmena je len u Boha a bolo mi prikázané, aby som bol jedným z muslimov“ (Korán X/72,73).

Abrahám: „Abrahám nebol ani žid ani krestan, ale bol muslimom a nepatril medzi tých, ktorí sa pridriavajú iného božstva k Bohu.“ (Korán III./67). - 5 -

Jusuf: „Ó, Pane môj, Ty si ma obdaroval mocou a naučil ma vykladať sny. Ó, tvorca nebies a zeme, ty si mojím ochrancom na tomto svete aj na onom, nech ma smrť zastihne len ako muslima a priradi ma k spravodlivým“ (Korán XII./101).

Jakub: To isté uložil Abrahám synom svojim. Podobne urobil aj Jakub: „Synovia moji, toto náboženstvo veru pre vás zvolil Boh, keď umriete nech ste muslimovia“ (Korán II./132).

Ježiš a jeho apoštoli: „A keď Ježiš spoznal ich bezbožnosť povedal: kto bude mojím pomocníkom v službách Bohu?

A apoštolové odpovedali: My sme v Boha uverili, bud teda našim svedkom, že sme muslimovia“ (Korán III./52).

Z uvedených veršov koránu aj z mnohých ďalších je celkom jasné, že islám je náboženstvo, ktoré bolo zaslané všetkým prorokom božím a jeho základom je viera v Boha jediného. „On vám predpísal náboženstvo, ktoré sme uložili Noemovi a ktoré sme zjavili tebe a ktoré sme uložili Abrahámovi, Mojžišovi a Ježišovi. Hovorím vám „vytrvajte vo viere a nerozdeľujte sa kvôli nej“ (Korán 42/13).

Boh nám káže, aby sme v neho verili a aby sme sa nerozdelili v náboženstve a nerobili rozdiely medzi božimi poslami a prorokmi pretože všem poslom bolo zaslané to náboženstvo, ktoré bolo vyjavené prorokovi Mohammadovi. „Poviete: Veríme v Boha a v to, čo nám bolo zjavené aj v to, čo bolo zjavené Abrahámovi, Ismaelovi, Izákovi a Jakubovi a jeho deťom a v to, čo bolo dané Mojžišovi a Ježišovi a v to, čo bolo dané všetkým ostatným prorokom od ich Pána. Nerobíme rozdiel medzi nimi a do vôle jeho sa odovzdávame (muslimovia)“ (Korán II./136). Boh je jeden a jeho náboženstvo je jedno. Islám je jeho náboženstvo, ktoré bolo zaslané všetkým prorokom a jeho základom je viera v Boha jediného, samobytného a nie je nikoho, kto mu je rovný, je tvoriteľom všetkého čo je na zemi a čo je na nebesiach, je vládcom súdneho dňa.

To je Islám, jedna viera, jedno náboženstvo ale rôzne cesty. Boh zaslal všetkým prorokom a poslom jedno náboženstvo, ale každému predpísal inú cestu k jeho realizácii: „Každému z vás (proroci a posli) sme predpísali pravidlá a cestu“ (Korán V./48). Pretože každý prorok a posol žil v inej dobe a v inom prostredí s rôznymi kultúrnymi vedomosťami a pozadím, preto mal každý určený iný spôsob a cestu na realizáciu. Ale všetky spôsoby a cesty mali niečo spoločného. Okrem základu viery sa zamerali na výchovu a šlachetnosť človeka. Všetky Božie posolstvá obsahovali spoločné Božie prikázania k výchove šlachetnosti človeka a to je priama Božia cesta (Al Sirat Al Mustaqim). A ti, ktorí hovoria: Pánom našim je Boh - a potom sa uberajú priamou cestou - sa báť nemusia a nebudú zarmútení (Korán 46/13).

„Tí, ktorí uverili v Boha a v súdny deň a konali zbožné skutky tí nájdu odmenu u Pána svojho a nemusia mať strach a nebudú zarmútení“ (Korán II./62).

Božie poslostvo nám káže, aby sme boli dobrí k sebe, k druhým a aby sme boli láskaví a spravodliví, pretože Boh je samá láska a spravodlivosť a je milosrdný a milostivý a vie, že človek je slabý a môže robiť chyby, ale Boh odpustí každému, kto úprimne o to Pána požiada. „Boh neodpustí, ak je k Nemu alebo Niektomu pridružený, ale odpustí všetko, čo je mimo toho tomu, kto o to Boha zbožne požiada“ (Korán IV./116). A ten, kto verí v Boha a v súdny deň a koná dobré skutky, ten sa nemusí báť (Korán II./62; 46/13, 46/3).

SLOBODA VIEROVYZNANIA

Samozvanci rozdávať nálepky o tom, kto je dobrý muslim a kto je špatný a dokonca aj o tom, kto muslimom je a kto nie. To je ich zbraň k likvidácii protivníka, pretože im

chýba schopnosť dialógu a diskusie. Stačí niekoho označiť za špatného muslima alebo vôbec za nemuslima, pretože sa „odvrátil od islámu = Murtaď“, aby hned tasili svoje jedovaté meče a žiadali jeho likvidáciu. Zabudli na Božie slová v Koráne, ktoré opakovane nakazovali prorokovi Mohammadovi, že je poslom, ktorý bol Bohom vyslaný aby ľudom kázal a upozorňoval ich a nie aby ich nútil. „A poslov vysielame len ako oznamovateľov a ako varovateľov“ (Korán VI./48). „Ó, prorok, vyslali sme ťa ako svedka a hlásateľa zvesti radostnej aj ako varovateľa“ (Korán XXXIII./45.)

Boh stvoril človeka a dal mu rozum, poslal mu kázanie a varovanie a nechal ho rozhodnúť sa. „A povedz: Toto je pravda od Pána tvojho, kto chce nech verí a kto chce nech neverí“ (Korán XVIII./2).

„Nech nie je žiadneho donucovania v náboženstve“ (Korán II./256). A doslovne Pánboh žiadal proroka, aby nenútil ľudí veriť, pretože viera musí byť z presvedčenia. Ak by si Boh prijal, aby všetci verili, tak to vykoná. „A keby Pán tvoj presadil svoju vôľu určite by boli všetci, ktorí sú na zemi, veriaci. Chceš snáď nútiť ľudí, aby sa stali veriacimi?“ (Korán X/99).

Pánboh žiadal proroka Mohammada aby bol k ľudom v jeho kázaniach vľúdny a láskavý a nie hrubý a dotieravý. „Vyzývaj k ceste Pána svojho múdrosťou a dobrou radou a veď s nimi spory len spôsobom najvhodnejším.“ (Korán XVI./125). To, že si k nim láskavý, je veľká milosť Božia, keby si na nich bol hrubý a tvrdého srdca veru by sa od teba rozprchlí“ (Korán III./159). Kiež by si ti samozvanci vzali z Božieho slova ponaučenie a boli k druhým láskaví a nie dotieraví a hrubí. Ľudia by sa nielen od nich ale ani od islámu vôbec neodvrátili, pretože neznalci spájajú rétoriku samozvancov s islámom a myslia si, že je to jedno a to isté. Pánboh zakázal samému prorokovi aby sa stal dozorcom nad ľuďmi.

„Však neučinili sme ťa ani ich strážcom ani dozorcom nad nimi“ (Korán VI./107). „Povedz: Ó, ľudia, teraz k vám prišla pravda od Pána vášho. A ktokoľvek nasleduje správne vedenie, koná tak len pre svoju vlastnú dušu. A ja nie som nad vami dozorcom“ (Korán X./108).

Tak, páni, kto vám dal právo byť dozorcom nad ľuďmi a kto vám dal právo privlastniť si Božiu pravdu?!

Vyzývání Boha a šíření Islámu není výsadou pouze mešit

Šíření Islámu a vyzývání k uctívání Boha by se nemělo soustřeďovat pouze na objekt mešit. Jsou i jiná místa a příležitosti k seznamování lidu s Islámem.

Není sice pochyb o tom, že v mešitě je nejvíce příležitostí k rozšiřování Islámu ať už při pátečním kázání, kázáních příležitostných či slavnostních, při pěti denních modlitbách nebo studijních kroužcích Koránu a islámské vědy, a ani o tom, že mešita slouží jako základna k šíření vědy a náboženství.

Ale šíření Islámu není specifikem pouze mešit. Člověk, který vyzývá lid k uctívání Boha najde ke své činnosti vyjma mešit i jiné možnosti jako jsou shromáždění rozličných sdružení, akce, besedy, výstavy. Moudrý vyzvatel využije každé příležitosti k šíření dobrého jména Islámu. A začne u sebe samého, svým vzorným islámským chováním ukáže ostatním, že Islám není pouze právní věda 2 000 let stará a v praxi už dávno nepoužitelná. Šířitel víry může využít mnoho prostředků při vyzývání k uctívání jediného Boha, kteréhokoliv místa v jakoukoliv dobu.

Výzva k Bohu musí být činěna s moudrostí, nejlepším možným způsobem a dobrým slovem.

A že je toto nejlepší způsob výzvy k pochopení Boha a Jeho cesty nám dokazuje Korán božími slovy:

Včely/125

Vyzývej k cestě Pána svého moudrostí i kázáním krásným a veď s nimi spor slovy nejlepšími. a rovněž Bůh Nejvyšší řekl:

Rod Imránův/159

Díky milosrdenství Božímu jsi byl k nim shovívavý, kdybys byl hrubý a srdce tvrdého byli by věru od tebe odpadli.

Bůh Vznešený nám ukazuje na příkladu Mojžíše a Aróna, když byli vysláni k faraónovi, že mírností při šíření Pravdy se dosáhne víc, než použitím hrubosti a nerozváženosti.

Táhú/44

a řeči mírnou k němu promluďte, snad vzpomátuje se či zalekne.

Vyzvatel na cestě Boží musí volit nejvhodnější metody a používat moudrosti Koránu a příkladu proroků. Měl by se též snažit pohnout zatvrzelými srdci při vzpomínkách na smrt a Den vzkříšení, ráje a pekla. Při všech svých vystoupeních a pokusech nesmí zapomenout používat ten nejlepší styl řeči a chování až srdce nevěřících přijmou jeho slova a vyslyší jeho výzvu.

Samozřejmě, že lidé mají pochybnosti o správnosti vyzvatelových slov, které vedou k diskusi na dané téma. To je velice dobrá příležitost klidně vyslechnout protinávozry a použitím důkazů najít nejschůdnější cestu k tomu jak tyto pochybnosti odstranit.

Diskutovat neznamená argumentovat pouze svými důkazy, ale nenuceně, se zájmem a bez zbytečného použití hrubých slov objasnit podstatu Islámu a uctívání Stvořitele. Bůh, kterému patří sláva a velikost přijme od svého služebníka snahu při šíření cesty k Němu a odmění ho za jeho trpělivost a odvahu Inš Allah.

Článek je převzat ze saúdského časopisu AL MUSTAQBAL

Mohamed Ali Šilhavý - Tlak se stupňuje

Ve 12. ročníku č. 5.-10 jsem psal o nutnosti, aby rodiče chránili své děti před vlivy pseudocivilisace. Dnešní doba do nás stále přímo tlačí erotiku, požívácnost a násilí. Televize jak státní tak i soukromá má svou náplň většinou jednostranně zaměřenou tímto směrem. Televize začíná ráno ryčnými písněmi, kde zpěváci a zpěvačky ve většině případů se vzteklým výrazem v obličejí spustí své decibelově přehnané vystoupení. Kameramani přitom se hlavně zaměřují na zveličované druhotné pohlavní znaky, zpěváci během jedné „písně“ si sahají na genitálie až 20 x, kytaristé „pumpují“ kytarou jak trosečníci na potápějící se lodi a celkový dojem budí představu scény cyklu „MOR“ Felixe Jeneweina. Mezitím bývá pohovor s lidmi, kteří se vyjadřují češtinou hodnou hochy v pubertě a to často i s lidmi, kteří mají národní kulturu zvednout. Je bolestivé slyšet slavného režiséra mluvit „pražštinou“, jako by televize nepatřila i nepražákům. Moderátor ČT pak přerušil besedu s někým, abychom vyslechli - jak se vyjadřuje - krátké hedlajny. Na jiné televizi pak zjistíte, jak tělesně nedávno dospělá moderátorka poučuje dívky, jak vycházet s neschopnými rodiči a vyjadřuje se bez ostychu, že je něco „blbě jak hudba z respiria“. Je to poněkud divné, ale nevolal jsem řediteli. Zřejmě je nutno brát každou televizi ne jako zařízení, mající povznést úroveň národa a pravdivě informovat, ale jako cosi, co se snaží vyhovět primitivním pudům a kulturní úroveň snížit na minimum. Přehnané erotické scény, kde milující pár se doslova ohryzuje a představuje život jako jediný tok starostí, jak se bavit, vede nutně k tomu, že to lidé, hlavně mladí, považují za samozřejmou součást života bez ohledu na věk, duševní vyspělost, sociální poměry apod. Pan dr. Uzel se vyjádřil v televizi v tom smyslu, že nikdo nezemře na to, napíše-li správné Y nebo I, ale může být nakažen virem HIV. -Ten, kdo umí správně užít Y nebo I je člověk, který si určitě osvojil základy vzdělání. Na toho je pak možno zapůsobit věcnými důvody pro správný pohlavní život - tak, jak to ukládá Islám. Pan dr. Uzel nebere na vědomí, že důležitější je prevence mravní před mechanickou. Je správná zásada: Krást můžete, ale nesmí vás nikdo chytit!? Není to v tomto případě stejné? Je jistě potřebné poskytnout dětem vysvětlení celého procesu rozmnožování, ale to neznamená poskytovat technické návody. I bez těch lidstvo nevyhynulo a vzájemný vztah lidí nezávisí jen na sexu, jsou i jiné stránky života, o které se mladí ochuzují a které v dospělosti už asi nikdy nedoženou. Věnujte se proto svým dětem opravdu duchovně. Když odložíte své děti do „děčáku“, kde mají vše nač si vzpomenou a vy máte od nich pokoj, je to nejhorší,

co jim můžete udělat! Snad budu považován za staromilce, ale vzpomeňte si, pokud jste to zažili. Děti přišly ze školy, rodiče (a nebo jen otec) z práce. Probraly se novinky ve škole, v zaměstnání, v rodině. Byla společná alespoň svačina. Děti se pak rozešly do „hudebky“, Sokola, Junáka, hřiště atd. Když teď někdo zavolá telef. domů, rodiče nevědí, zda jsou děti vůbec doma a obráceně. Dříve se rodiče s dětmi jistě setkávali při večeři, pak nastalo učení nebo dokončování učení, často více dětí u jednoho stolu. Vedlo to nutně k dodržování pořádku, vzájemnému pochopení, i když samozřejmě docházelo mezi sourozenci ke střetům, které se však vyřídily hned a bez následků - znáte-li takové rodiny, pak víte, že drží stále pohromadě, i když se jako dospělí rozejdou. Ale rodiče se většinou nedočkají vyhazovu z domu do „domova důchodců“, kde se dočkají návštěv dětí jen ve dnech, kdy dostávají důchod. To je v islámské rodině věc naprosto neznámá a nedejme se proto ovlivnit mravy této společnosti.

Vztahy k Islámu v tisku jsou přeci jen o něco lepší. Obrázkové časopisy, pokud nejsou ryze odborné, se zaměřují na stejná témata, jen jazyková kultura je lepší. Ale pozor! I v učebnicích schválených MŠMT se můžete dočíst zajímavosti. A na to vás, rodiče muslimy, chci upozornit! V učebnici Občanské výchovy pro VI. ročník autor PaedDr. Milan Valenta na str. 10. - 11. píše: Křesťané - a vy už víte, že křesťané jsou lidé, kteří věří v Boha a jeho syna Ježíše Krista odvozují pracovní týden i sváteční den, t. j. neděli, od božího stvoření světa. - Židé a křesťanství adventisté světi sobotu. O pátku, dni společné modlitby nemusím muslimy poučovat, ne však autora učebnice. Autor na str. 11 píše ve vysvětlování kalendáře: Státy s jiným než křesťanským náboženstvím (např. islámské země, jejichž obyvatelé nevěří v Boha a jeho syna Ježíše, nýbrž v Alláha) používají zcela odlišný kalendář. Autor zřejmě nevěděl nebo nechtěl vědět, že Alláh je arabsky Bůh, jako latinsky Deus, francouzsky Dieu, italsky Dio, německy Gott, anglicky God, rusky Bog atd. Podal jsem stížnost na MŠMT. Byla vyřízena v tom smyslu, že to nebylo úmyslné a že další učebnice budou s námi konzultovány, pokud se bude týkat Islámu. - Na str. 25 je u Islámu zdůrazňováno mnohoženství, protože to je jedna z mála věcí, které autor o Islámu zná. Je tu doslova: V takových arabských (muslimských) státech se muž může oženit až s několika manželkami. - Není tu však zmínka o tom, že v křesťanských státech muži mohou žít s několika ženami i bez uzavření sňatku a tedy bez zákonité péče o ženy, případně děti z tohoto vztahu vzešlé. Ve středu 23. října 1996 a ve čtvrtek 24. října 1996 byly

promítány Malostranské humoresky, kde si rodiče (a často i děti) mohli toto ověřit. A v učebnici není také řečeno, že i v křesťanských státech, např. USA, mormoni mohou žít v mnohoženství a to neomezeném na rozdíl od Islámu. V některých islámských státech (Tunis) je mnohoženství zakázáno a ve většině islámských zemí málokde praktikováno.

V dalším odstavci této učebnice je propagován přímo rasismus: „O přestávce nám Šimon oznámil, že je hrozně rád, že se narodil v Evropě a nikoliv v nějakém arabském státě.“ - Z této učebnice se mají učit i děti, které se narodily z manželství smíšených, kde jeden z rodičů je Arab nebo Arabka. Jak se budou cítit ve škole? Jak jsou tím „shazováni“ vůči svým spolužákům. Není divu, že pak hrstka militantních

křesťanských fundamentalistů pořádá demonstraci proti stavbě muslimské modlitebny v Brně, kde se má uctívat stejný Bůh jako Bůh křesťanů a Židů. Ve Svobodném Slově dne 25. října 1996 byl uveřejněn článek: V Brně bude erotická show jen pro ženy. Bude pan Radek Pokora, člen klubu Ferdinanda d'Este, zabývající se morálními problémy uvnitř společnosti také organizovat demonstraci a nebo to již udělal? - Šíří poplašnou zprávu, že nejen on, ale i ostatní (za které se jmenoval mluvčím) budou si muset pořizovat neprůstřelné vesty. (Nestačily by plínky?)

Protože MŠMT uznalo naše námítky, ale učebnice nebyla vzata z oběhu, je nutno, abyste na tento fakt upozornili vyučující, příp. ředitele školy.

Dr. Jiří A. Bečka: Abú Nasr Muhammad al-Fárábí

Je známo, že středověká věda islámských oblastí byla na daleko vyšší úrovni než soudobá evropská. Islámští učenci navazovali na poznání starých Iránců, Indů a především hluboce studovali, překládali do arabštiny a komentovali vědu řeckou. Latinské překlady děl islámských učenců se staly východním poučením pro evropské a také české učence. Podle jazyka, z něhož bylo do latiny překládáno, se hovořilo a často dodnes hovoří o vědě arabské. Velmi vážné místo v ní však zaujímali Iránci a osobnosti pocházející z Chorásánu, Chórazmu, Mávaránnahru (dnešní Tadžikistán, Uzbekistán, Turkmenistán) a také ze severního Afghánistánu.

V minulých číslech Hlasu jsme uvedli chemika Džábira z Túsu v Chorásánu, lékaře a filozofa i básníka Ibn Sínu z Bucháry, přírodovědce Bírúního z Chívy. Byla však řada dalších, kteří vykonávali značný vliv v různých oborech evropské vědy: astronomové Farghání (Alfraganus) z dnešní Farghóny ve Střední Asii, Abú M'ášar z Balchu (Albumasar), matematik Chórazmí z Chívy. Rovněž islámská filozofie se rozvíjela a zasáhla výrazně do evropské. Vyznačovala se tím, že si důkladně osvojila a prohloubila řeckou filozofii peripatetickou. Zakladatelem východního aristotelismu byl „filozof Arabů“ Abú Júsuf ibn Ishák al-Kindí (asi 800 Basra - asi 870 Bagdád). Avšak hlavou této školy, která reprezentovala a systemizovala její principy, byl další středoasijský učenec Fárábí, v Evropě Alfarabius nebo občas Avennasar.

Abú Nasr Mohammad ibn Mohammad ibn Uzlagh ibn Tarchán al-Fárábí byl mnohostranný učenec, ale hlavní místo má v dějinách logiky a filosofie. Pochází z rodiny tureckého důstojníka, narodil se ve Vasidži u Fárábu, ležícím mezi Buchárou a Čardžou (dnešní Uzbekistán). Někteří badatelé, zejména turečtí, kladou rodné místo dále na východ do jiného Fárábu, později Otrar, na horním toku řeky Syrdarji. Narodil se po roce 260 H. (873 n. l.) a zemřel v Damašku v měsíci radžabu r. 339 (prosinec 950). Učil se v Bucháře a v Bagdádu, hlavními učiteli byli Abú Bišr Mattá a nestoriánský křesťan Juhánná ibn Hajlán

pocházející z Marvu. Fárábí procestoval řadu islámských zemí, v pokročilém věku učil a psal své spisy podporován šíitským panovníkem Sajf ud-daulou v Halabu a v Damašku.

Fárábí spojil středověký aristotelismus s novoplatonstvím. Jeho komentář k Aristotelovu Organónu, který byl označen za „malý Organón“ mu vynesl přezdívku „muallim as-sání“ - Druhý učitel (tj. po Aristotelovi). Fárábí se jako první zajímal velmi vážně o studium dalších řeckých filozofů. Zasloužil se o smíření filosofie s teologií. Do islámské filozofie zahrnul soustavu novoplatónských sfér, tvořících přechod mezi božstvem a světem. Podle Fárábího je filozofická pravda univerzální, ale její symboly se různí od civilizace k civilizaci. Ty se podřizují filozofům - prorokům, a jedním z nich byl Muhammad. Fárábí byl přesvědčen, že starší filozofie dospěla ke konci a nové místo našla ve světě islámu.

Fárábí napsal asi 160 pojednání. Komentoval Aristotelovu Metafyziku, Etiku, Sofistiku - jeho práce jsou např. Kitáb ul-muchtasar al-kabír fi-l-mantiq, Kitáb ul-burhán, Kalam fi-l-džavhar - jeví se jako největší logik islámského východu a jeho díla si vážili a v mnohém ho následovali Ichván us-safá (Čistí bratři) či myslitelé jako Ibn Tufajl, al-Mas'údí, Miskavajh, Majmonides. Důkladně jeho dílo znal Ibn Síná a Ibn Rušd ho následoval v základních názorech. Fárábího vliv na pozdější islámské filozofy nebyl dosud plně zhodnocen. Řada jeho spisů byla přeložena rovněž do středověké hebrejštiny.

Fárábí ve filozofických představách vychází ze systému šesti stupňů existence s tím, že všechny jsou v příčinné souvislosti. Všechny etapy existence se dělí do dvou skupin: potřebné a vhodné. Existence každé věci se váže k příčině, a jejím prostřednictvím přechází z jednoho stavu (quvva) do druhého (fe'l). Řetěz příčin není nekonečný - má prvopříčinu, a tou je Bůh. Látky dělí do šesti kategorií: nebeské, člověk, fauna, flóra, minerály, čtyři prvky (tj. oheň, ovzduší, půda, voda). Vztah látky a formy přirovnává ke vztahu podstaty a jevu, při čemž podstata není závislá na

jevu, ale naopak jev je závislý na podstatě. Jev a forma se nekryjí - jev je proměnný, kdežto forma je stálější. V pojmání pohybu a času sledoval Aristotelovy názory a doplňoval je svými myšlenkami.

Další Fárábiho práce se týkají medicíny. Kitáb fi usúli ilm at-tabía prokazuje, že byl dobrým teoretikem medicíny a biologie. Svědčí o tom i jeho spis o lidských orgánech, v němž kritizuje Galénův nesouhlas s Aristotelem. Pojednává rovněž o orgánech živočichů, o lidských temperamtech aj.

Fárábí jako jeden z prvních komentoval Ptolemaiuův Almagest, dílo, jež sehrálo značnou roli v rozvoji astronomie a s ní spojené trigonometrie na Východě i Západě. Fárábiho třináctidílný soubor má název Šarh ul-madžistí al-Batlínús - pozoruhodná je tu Fárábiho úvaha o divergenci u Marsu, která je menší než u pěti planet. A právě tato okolnost přivedla po sedmi stech let Keplera k vytvoření teorie eliptického oběhu planet. Fárábí má rovněž spis o hudbě: Kitáb ul-músiqí al-kabír. V Paříži ještě roku 1638 vyšel soubor Fárábiho prací pod názvem Alpharabii opera omnia quae latina lingua conscripta reperiri potuerunt.

K závažným částem jeho díla patří i úvahy o společenských a politických problémech lidstva, jako jsou svoboda

rozhodování, důstojný život, vznik a povinnosti vlády, formy vlády apod. Zde má význačné místo utopický spis Fí mabadí ará ahl al-madžina al-fázila (O principech názorů obyvatel dokonalého města). Hovoří se tu o spravedlivém městě - státu. Taková dokonalost je podle Fárábiho závislá od poznání a pravdy, a cílem je zajištění spravedlnosti a blahobytu pro všechny. Vylučuje násilná získávání cizích oblastí apod. Lidé se rodí jako rovnocenní a vlivem prostředí a výchovy se jedni dají správnou cestou, jiní se dostávají na scestí. Všichni mají mít možnost žít slušný život ...

Alfarabius vykonával bezpochyby vliv také na filozofii v našich zemích. Jednak prostřednictvím Avicenny a Averroese, kteří se k němu hlásili, ale i přímo. Nasvědčují tomu rukopisná díla i staré tisky, jež chovají některé naše historické knihovny. A 19. století pak dochází k hlubšímu poznání a zájmu o jeho dílo. Obsáhlé heslo o něm přinesl Ottův slovník roku 1893 a z roku 1908 je doktorská disertační práce na Filosofické fakultě Karlovy univerzity v Praze Al Fárábí a nástin jeho nauky z pera Karla Mrkose. Z roku 1973 je na téže fakultě disertační práce Rétorická diela al-Fárábiho, která referuje podrobně o vzácném rukopise Kitáb al-mantiq, obsahujícím soubor Fárábiho logických úvah. Tento vzácný rukopis chová sbírka rukopisů knihovny Bratislavské univerzity.

Zpráva o činnosti Ústředí muslimských náboženských obcí a organizací v České republice

Práce na uvědomování veřejnosti o pravé podstatě Islámu stále pokračuje. V lednu byly poskytnuty informace význačným deníkem MF DNES a PRÁVO, Moravským novinám ROVNOST a televizi PRIMA. V únoru na TV Nova dne 12. února proběhla reportáž o třebíčském muslimském hřbitově a dále návštěvy tří dalších redaktorů. Dne 10. března 1977 uspořádala Masarykova dělnická akademie v Brně přednášku na téma: Islám - zdroj nebezpečí? Přednesl předseda Ústředí. Setkala se s velkým pochopením přítomných. V témže měsíci proběhla informativní návštěva na egyptském velvyslanectví. Ve dnech 30. března až 4. dubna navštívil předseda Egypt za účelem prokonzultování nového překladu Koránu z originálu do češtiny. Začátkem dubna bylo nahráno pro rozhlasovou stanici VLTAVA krátké shrnutí hlavních zásad Islámu, vysíláno bylo 15. května. Id Kabir - kurban bajram byl oslaven společnými modlitbami jak v Praze, tak i v Brně. Pro děti pak v sobotu 19. dubna byla v Brně uspořádána velmi zdařilá besídka, které se zúčastnila také redaktorka časopisu Brněnský DEN. Počátkem května se sešli zástupci Nadací pro výstavbu a provoz mešit v Praze a v Brně a informovali o stavu příprav. V nejbližší době se uskuteční - inšallah - další kontakty s čes. rozhlasem a Magazinem SLOVA.

NAŠI PŘÍZIVCI

*Do fondu obce přispěli tito bratři, sestry a příznivci:
L. Šilhavá, Sumaja Sedláčková, Ing. V. Rychlík, Vlad. Kříž,
Milena Ghazalová, Satrija Djamaek, Ludmila Jílková, Eva Sakastrová, Eva Broukalová, Majida Mujkić, J. Kadlecová,
Lajla Kotačková ml., Miloš Wasserbauer, Vít. Matuška, M. F. Elbourno, Hana Škamradová, Hani Baloush, Jana Novotná,
H. Kukuli, Úmram Redžepi, Sumaja a ing. H. Hafudovi a nejménovaní dárce z Brna,*

Všem dárcům děkujeme.

Ústředí muslimských náboženských obcí a organizací zakoupilo na třebíčském hřbitově pozemek pro pohřbívání zemřelých muslimů. Ostatní náklady spojené s pohřbem však musí zaplatit pozůstalí (převoz, úpravu apod.) Nutno pohřbívat v rakvi.

Stanovení data a termínu pohřbu - telefonicky na správu hřbitova:

tel.: 0618/4057 paní Pátková

V Třebíči dne 1. června 1997 - 26. Muharram 1418
Majitel a vydavatel: Al Ittihad Al Islami, Ústředí MNOO
v České republice. Redaktorka: Mgr. Lajla Kotačková,
Nikodemova 6, 674 01 Třebíč.

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou
pošt v Brně, č.j. P/3-22-70/92 ze dne 11. 6. 1992

Novinová zásilka vyplacena v hotovosti u pošty Třebíč 1